

Briselē, 2026. gada 3. jūlijā
(OR. en)

11119/26

ECOFIN 909
UEM 313
SOC 438
EMPL 240
COMPET 853
ENV 829
EDUC 295
ENER 451
JAI 889
GENDER 126
JEUN 169
SAN 527
ECB
EIB

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	PADOMES IETEIKUMS par Īrijas ekonomikas, sociālo, nodarbinātības, strukturālo un budžeta politiku

Pielikumā ir pievienots minētais Padomes ieteikuma projekts, kas ir pārskatīts un par ko ir panākta vienošanās dažādās Padomes komitejās un ko galīgajā redakcijā ir sagatavojusi Ekonomikas un finanšu komiteja, balstoties uz Komisijas priekšlikumu COM(2026) 207 final.

PADOMES IETEIKUMS

par Īrijas ekonomikas, sociālo, nodarbinātības, strukturālo un budžeta politiku

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 ¹, un jo īpaši tās 3. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (OV L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

tā kā:

- (1) Regulā (ES) 2024/1263 ir precizēts, ka ekonomikas pārvaldības sistēmas mērķi ir veicināt stabilas un ilgtspējīgas publiskās finanses, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un noturību, izmantojot reformas un investīcijas, un novērst pārmērīgu valdības budžeta deficītu. Regulā ir noteikts, ka Padome un Komisija Eiropas pusgada kontekstā veic daudzpusēju uzraudzību saskaņā ar Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD) izklāstītajiem mērķiem un prasībām. Eiropas pusgads jo īpaši ietver konkrētām valstīm adresētu ieteikumu formulēšanu un to īstenošanas uzraudzību.
- (2) 2025. gada 25. novembrī Komisija pieņēma atzinumu par Īrijas 2026. gada budžeta plāna projektu. Tajā pašā datumā Komisija uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma 2026. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Īrija nebija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām būs jāizstrādā padziļināts pārskats. Komisija pieņēma arī ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku, ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par cilvēkkapitālu Eiropas Savienībā, kā arī priekšlikumu attiecībā uz 2026. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana. Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku ² Padome pieņēma 2026. gada 21. aprīlī un vienoto nodarbinātības ziņojumu un ieteikumu par cilvēkkapitālu – 2026. gada 9. martā.
- (3) Komisija 2025. gada 29. janvārī publicēja Konkurētspējas kompasu – stratēģisku satvaru, kura mērķis ir nākamajos piecos gados palielināt Savienības globālo konkurētspēju. Tajā ir noteikts, ka trīs pārmaiņu imperatīvi, proti, inovācija, dekarbonizācija un konkurētspēja, kā arī drošība, ir būtiski ilgtspējīgas ekonomikas izaugsmes pīlāri. Kopš Konkurētspējas kompasa publicēšanas tas ir izmantots Eiropas pusgada darbā, proti, ar tā palīdzību ir nodrošināts, ka dalībvalstu ekonomikas politika atbilst ES stratēģiskajiem mērķiem un ka tiek izveidota vienota pieeja ekonomikas pārvaldībai, kas visā Savienībā veicina ilgtspējīgu izaugsmi, inovāciju un noturību.

² OV C, C/2026/2434, 28.4.2026., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (4) 2026. gadā Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgads turpinās vienlaikus ar Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) noslēguma posma īstenošanu ³. Atveseļošanas un noturības plāniem (ANP) līdztekus kohēzijas politikas finansējumam ir bijusi būtiska nozīme, lai rezultatīvi sasniegtu Eiropas pusgada politikas prioritātes, jo šie plāni bija nepieciešami, lai efektīvi pievērstos visām problēmām, kas konstatētas iepriekšējos ciklos attiecīgajos konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos, vai arī būtiskai to daļai, un Eiropas kohēzijas politikas finansētajās programmās bija jāņem vērā konkrētai valstij adresētie ieteikumi. Tuvojoties ANM darbības beigām, joprojām ir būtiski saglabāt un izmantot ANM ietvaros atbalstītās un īstenotās reformas un investīcijas, jo īpaši tās, kas palīdz risināt konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos konstatētās problēmas.
- (5) 2026. gada 3. jūnijā Komisija publicēja 2025. gada ziņojumu par Īriju. Tajā tika izvērtēts, kā Īrija īstenojusi 2025. gadā konkrētai valstij adresētos ieteikumus un kā tā īsteno ANP. Pamatojoties uz minēto izvērtējumu, ziņojumā par valsti tika identificētas visneatliekamākās problēmas, ar kurām saskaras Īrija. Tajā bija arī novērtēts Īrijas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un Savienības pamatmērķrādītāju sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības, kā arī sociālās atstumtības mazināšanas jomā, kā arī progress Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) Padome 2026. gada 10. martā pēc Komisijas novērtējuma un ieteikuma pieņēma ieteikumu, ar ko apstiprina Īrijas 2026. gada janvāra valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu ⁴. Plāns, kas tika iesniegts saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 15. panta 2. punktu, aptver laikposmu no 2026. līdz 2030. gadam un nosaka budžeta ierobežojumu, kas izpaužas kā maksimālais neto izdevumu pieauguma temps piecu gadu laikā. Padome ieteica šādus maksimālos neto izdevumu pieauguma tempus: 6,6 % 2026. gadā, 6,0 % 2027. gadā, 7,6 % 2028. gadā, 6,7 % 2029. gadā un 6,4 % 2030. gadā, kas atbilst maksimālajam kumulatīvajam pieauguma tempam, kurš aprēķināts, atsaucoties uz 2024. gadu, proti, 16,5 % 2026. gadā, 23,5 % 2027. gadā, 32,9 % 2028. gadā, 41,7 % 2029. gadā un 50,9 % 2030. gadā. Šis ieteikums aizstāja 2025. gada 21. janvāra ieteikumu ⁵. Tomēr tajā noteiktie maksimālie neto izdevumu pieauguma tempi 2025. gadam, proti, 5,1 % gadā un 15,4 % kumulatīvi, atsaucoties uz 2023. bāzes gadu, joprojām ir būtiski, lai novērtētu atbilstību līdz 2025. gadam (ieskaitot).
- (7) Krievijas agresijas karš pret Ukrainu un tā sekas ir eksistenciāls pārbaudījums Eiropas Savienībai. Komisija ir aicinājusi dalībvalstis pieprasīt koordinēti iedarbināt Stabilitātes un izaugsmes pakta valsts izņēmuma klauzulu, lai atbalstītu ES centienus panākt strauju un būtisku aizsardzības izdevumu palielinājumu ⁶, un Eiropadome 2025. gada 6. marta sanāksmē atzinīgi novērtēja šo priekšlikumu. Dalībvalstis joprojām var pieprasīt valsts izņēmuma klauzulas aktivizēšanu jebkurā laikā līdz 2028. gadam, ja tās atbilst Regulas (ES) 2024/1263 26. pantā noteiktajiem kritērijiem.

⁴ Padomes Ieteikums (2026. gada 10. marts), ar ko apstiprina Īrijas vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu (OV C, C/2026/1812, 20.3.2026., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1812/oj>).

⁵ Padomes Ieteikums (2025. gada 21. janvāris), ar ko apstiprina Īrijas vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu (OV C, C/2025/667, 10.2.2025., ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2025/667/oj>).

⁶ Komisijas paziņojums “Iespējas rašana palielināt aizsardzības izdevumus Stabilitātes un izaugsmes pakta ietvaros”, Brisele, 19.3.2025., C(2025) 2000 final.

- (8) Īrija 2026. gada 30. aprīlī iesniedza 2026. gada progresa ziņojumu ⁷, informējot par ieteikto maksimālo neto izdevumu pieauguma tempu ievērošanu un tādu reformu un investīciju īstenošanu, ar kurām reaģē uz galvenajām problēmām, kas konstatētas Eiropas pusgada konkrētai valstij adresētajos ieteikumos. Gada progresa ziņojums atspoguļo arī Īrijas pienākumu divreiz gadā ziņot par panākto progresu atveseļošanas un noturības plāna īstenošanā saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 27. pantu.
- (9) Reālā IKP pieaugums 2025. gadā bija 12,3 %, un SPCI inflācija bija 2,1 %. Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka reālais IKP 2026. gadā samazināsies par 1,2 % un 2027. gadā palielināsies par 3,4 %, savukārt SPCI inflācija 2026. gadā plānota 3,5 % apmērā un 2027. gadā 2,6 % apmērā.
- (10) Saskaņā ar *Eurostat* sniegtajiem datiem ⁸ Īrijas vispārējās valdības budžeta pārpalikums samazinājās no 4,1 % no IKP 2024. gadā līdz 1,8 % no IKP 2025. gadā. Pārpalikuma samazinājums 2025. gadā galvenokārt atspoguļo to, ka 2024. gadā nebija lielu vienreizējo ieņēmumu. Pamatojoties uz politikas pasākumiem, kas bija zināmi prognozes termiņa datumā, Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka pārpalikums 2026. gadā būs 1,4 % no IKP un 2027. gadā – 1,2 % no IKP. Pārpalikuma samazinājums 2026. un 2027. gadā galvenokārt atspoguļo ieņēmumu pieauguma palēnināšanos un ievērojamu tādu prognozēto izdevumu pieaugumu, kuri ir saistīti ar publiskā sektora algām, sociālajiem pabalstiem un publiskajām investīcijām.

⁷ 2026. gada progresa ziņojumi ir pieejami https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

⁸ *Eurostat* euro rādītāji, 2026. gada 22. aprīlis

- (11) Pamatojoties uz Komisijas aplēsēm, fiskālā nostāja ⁹, kas sevī ietver gan valsts, gan ES finansētos izdevumus, 2025. gadā kopumā bija neitrāla. Tiek prognozēts, ka tā kopumā saglabāsies neitrāla gan 2026. gadā, gan 2027. gadā.
- (12) Saskaņā ar *Eurostat* sniegtajiem datiem ¹⁰ Īrijas vispārējās valdības parāds samazinājās no 38,3 % no IKP 2024. gada beigās līdz 32,9 % no IKP 2025. gada beigās. Parāda attiecības samazinājums 2025. gadā galvenokārt atspoguļo spēcīgu reālo ekonomikas izaugsmi un panākto budžeta pārpalikumu. Pamatojoties uz prognozes termiņa datumā zināmajiem politikas pasākumiem, Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka parāda attiecība pret IKP līdz 2026. gada beigām samazināsies līdz 32,4 %, bet līdz 2027. gada beigām – līdz 31,6 %.
- (13) Pamatojoties uz Komisijas 2026. gada pavasara prognozi, kopējie vispārējās valdības aizsardzības izdevumi Īrijā 2025. gadā bija 0,2 % no IKP, un tiek prognozēts, ka 2026. gadā tie būs tādā pašā līmenī.

⁹ Fiskālā nostāja tiek definēta kā vispārējās valdības pamata budžeta stāvokļa izmaiņas pret iepriekšējo gadu. Tās mērķis ir novērtēt ekonomikas stimulu, ko rada fiskālā politika – gan tā, kas attiecas uz valsts finansējumu, gan tā, kas attiecas uz finansējumu no ES budžeta. Fiskālā nostāja tiek mērīta kā starpība starp i) potenciālu vidēja termiņa izaugsmi un ii) primāro izdevumu izmaiņām, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un iekļaujot izdevumus, ko finansē ar neatmaksājamu atbalstu (dotācijām) no Atveseļošanas un noturības mehānisma un citiem Savienības fondiem. *Eurostat* euro rādītāji, 22.4.2026.

¹⁰ *Eurostat* euro rādītāji, 2026. gada 22. aprīlis

- (14) Savienība joprojām saskaras ar energoapgādes traucējumu un paaugstināta cenu svārstīguma risku, ko saasina ģeopolitiskā spriedze, kura ietekmē globālos naftas un gāzes tirgus. 2022.–2023. gada enerģētiskās krīzes laikā gūtā pieredze liecina, ka plaši pasākumi, kas nav mērķorientēti, rada lielas fiskālās izmaksas un ir sociāli un ekonomiski neefektīvi. Kopš 2026. gada februārī izcēlās karš Tuvajos Austrumos, Īrija ir pieņēmusi fiskālās politikas pasākumus, lai mazinātu augsto enerģijas cenu ietekmi uz mājsaimniecībām un uzņēmumiem ¹¹. Pie tiem pieder nemērķtiecīga akcīzes nodokļu un Valsts naftas rezervju aģentūras (*National Oil Reserves Agency (NORA)*) nodevas samazināšana līdz 2026. gada jūlijam, oglekļa nodokļa palielināšanas atlikšana līdz 2026. gada oktobrim, mērķorientētas subsīdijas transporta nozarei līdz 2026. gada maijam un lauksaimniecības nozarei līdz 2026. gada jūlijam un mērķorientēti sociālie pārvedumi mājsaimniecībām ar zemiem ienākumiem 2026. gada aprīlī. Saskaņā ar Komisijas 2026. gada pavasara prognozi šo pasākumu fiskālās izmaksas 2026. gadā būs 0,1 % no IKP. Komisija lēš, ka šiem pasākumiem, ja tie paliktu spēkā līdz 2026. gada beigām, fiskālās izmaksas 2026. gadā sasniegs 0,3 % no IKP.
- (15) Pamatojoties uz Komisijas aprēķiniem, neto izdevumi Īrijā 2025. gadā pieauga par 6,7 % un 2024. un 2025. gada kumulatīvais pieaugums bija 15 %. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā ir lielāks par Padomes 2025. gada janvārī ieteikto maksimālo pieauguma tempu un atbilst novirzei, kas gada izteiksmē nedaudz pārsniedz 0,3 % no IKP. Aplūkojot 2024. un 2025. gadu kopā, tiek prognozēts, ka kumulatīvais neto izdevumu pieauguma temps būs mazāks par ieteikto maksimālo pieauguma tempu. Vienlaikus, kā jau minēts, 2025. gada budžeta balance bija ar pārpalikumu, un vispārējās valdības parāds bija mazāks par 60 % no IKP.

¹¹ Tas atspoguļo situāciju Komisijas 2026. gada pavasara prognozes termiņa datumā (2026. gada 4. maijs).

- (16) Pamatojoties uz Komisijas aprēķiniem, tiek prognozēts, ka neto izdevumi Īrijā 2026. gadā pieaugs par 6,1 % un 2025. un 2026. gada kumulatīvais pieaugums būs 13,2 %. Neto izdevumu pieaugums 2026. gadā ir mazāks par Padomes 2026. gada martā ieteikto maksimālo pieauguma tempu. Aplūkojot 2025. un 2026. gadu kopā, tiek prognozēts, ka kumulatīvais neto izdevumu pieauguma temps arī būs mazāks par ieteikto maksimālo pieauguma tempu.
- (17) Īrijas valdības ieņēmumu atkarība no uzņēmumu ienākuma nodokļa, ko iekasē no ārvalstu īpašumā esošiem starptautiskajiem uzņēmumiem, joprojām apdraud publisko finanšu stabilitāti. Ārkārtīgi lielie uzņēmumu ienākuma nodokļa (UIN) ieņēmumi tiek gūti no salīdzinoši nedaudziem lieliem uzņēmumiem farmācijas un IKT nozarēs, un tiek lēsts, ka ievērojama šo ieņēmumu daļa ir neplānotie ieņēmumi, t. i., tie pārsniedz ieņēmumus, ko var izskaidrot ar iekšzemes saimniecisko darbību. Tā rezultātā UIN ieņēmumus varētu būtiski ietekmēt starptautiskās norises, piemēram, izmaiņas pasaules tirdzniecības un nodokļu vidē. Ar UIN saistītos riskus pastiprina savstarpējās saiknes starp uzņēmumu ienākuma nodokļa un iedzīvotāju ienākuma nodokļa bāzēm, jo ārvalstu īpašumā esošie starptautiskie uzņēmumi arī ir galvenie darbaspēka ienākumu un attiecīgi ienākuma nodokļa maksātāji. Lai mazinātu fiskālos riskus, Īrija daļu no saviem neplānotajiem ieņēmumiem novirza Īrijas Nākotnes fondam un Infrastruktūras, klimata un dabas fondam fiskālo rezervju veidošanai. Tomēr lielākā daļa atlikušo neplānoto ieņēmumu ir jāizlieto saskaņā ar Īrijas vidēja termiņa fiskālo strukturālo plānu. Lai mazinātu budžeta atkarību no potenciāli īslaicīgiem ieņēmumiem, Īrija gūtu labumu no budžeta ieņēmumu avotu dažādošanas.

- (18) Veselības aprūpē joprojām pastāv ilgtermiņa fiskālās stabilitātes riski. Veselības aprūpes izdevumi Īrijā joprojām ir vieni no augstākajiem Eiropas Savienībā, neraugoties uz to, ka tās sabiedrība ir salīdzinoši jauna un veselīga. Strukturālās nepilnības, piemēram, liela sistēmas paļaušanās uz dārgu stacionāro aprūpi un ierobežota primārās aprūpes pieejamība, apdraud fiskālo ilgtspēju. To vēl vairāk saasina pieaugošais pieprasījuma spiediens, ko rada novecojoša sabiedrība. Īrija ar Produktivitātes un ietaupījumu darba grupas starpniecību īsteno izmaksu ierobežošanas pasākumus veselības aprūpē; tomēr lielākā daļa rezultātu līdz šim ir bijuši nepastāvīgi un nav novērsuši budžeta pārtēriņu veselības aprūpes nozarē 2025. gadā. Turklāt ir vajadzīga politikas rīcība, lai paātrinātu pāreju uz vispārēju piekļuvi primārajai aprūpei, vienlaikus novēršot infrastruktūras ierobežojumus un ārstu trūkumu. Īrija īsteno reformas, lai decentralizētu veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu, tomēr progress pakalpojumu saņēmēju loka paplašināšanā un vispārējās valsts primārās aprūpes pieejamības uzlabošanā ir bijis ierobežots.
- (19) Joprojām ir būtiski sistemātiski, jēgpilni un savlaicīgi iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības, sociālos partnerus, pilsonisko sabiedrību un citas attiecīgās ieinteresētās personas, lai nodrošinātu plašu līdzdalību sekmīgā Savienības finansēšanas instrumentu īstenošanā, kā arī Eiropas pusgada kontekstā.

- (20) Īrijā kohēzijas politikas programmu īstenošana, kas aptver atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), Taisnīgas pārkārtošanās fonda (TPF), Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+) un Kohēzijas fonda (KF), pārsniedz ES līmeņa vidējo tempu gan projektu atlases, gan maksājumu ziņā. Ir svarīgi saglabāt pašreizējo tempu, vienlaikus maksimāli palielinot investīciju ietekmi uz vietas. Īrija jau veic pasākumus saskaņā ar tās kohēzijas politikas programmām, lai veicinātu konkurētspēju un izaugsmi. Tajā pašā laikā Īrijai ir jāpaātrina Taisnīgas pārkārtošanās fonda īstenošana, jo līdzekļi ir jāizmaksā līdz 2026. gada beigām. Ir būtiski nodrošināt, ka ātri un efektīvi tiek īstenotas jaunās investīcijas, ko Īrija ir identificējusi kohēzijas politikas fondu vidusposma pārskatīšanā, jo īpaši tās, kas saistītas ar piecām Vidusposma pārskatīšanas regulā ¹² noteiktajām prioritātēm.
- (21) Īrija saskaras ar vairākām problēmām, kas saistītas ar iekšzemes ekonomikas produktivitāti, finansējuma palielināšanu uzņēmumiem, ierobežotām tiešajām privātajām investīcijām, atkarību no fosilās degvielas, augošo pieprasījumu no lieliem enerģijas lietotājiem, energoinfrastruktūru, energoefektivitāti, ilgtspējīgu sabiedrisko transportu un elektrouzlādes infrastruktūras pieejamību. Īrija saskaras arī ar problēmām, kas saistītas ar ilgtspējīgas lauksaimniecības prakses īstenošanu, trūkumiem, kuri ietekmē ūdens kvalitāti, ūdens noplūdēm un notekūdeņu attīrīšanu un ierobežotu progresu apritīguma rādītāju jomā, kas jāievēro, lai materiālo vērtību saglabātu iekšzemes ekonomikā. Visbeidzot, Īrija saskaras ar problēmām, kas saistītas ar bezpajumtniecību, cenas ziņā pieejamiem un sociālajiem mājokļiem, vietējo iestāžu ierobežoto spēju īstenot mājokļu projektus, dzīvojamo ēku būvniecības nozari, darba tirgu, kā arī personu ar invaliditāti un vientuļo vecāku sociālo iekļaušanu

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2025/1914 (2025. gada 18. septembris), ar ko groza Regulas (ES) 2021/1058 un (ES) 2021/1056 attiecībā uz īpašiem pasākumiem stratēģisku problēmu risināšanai vidusposma pārskatīšanas kontekstā.

- (22) Īrijas spēcīgo nominālo produktivitāti lielā mērā virza ārvalstu starptautiskie uzņēmumi, savukārt iekšzemes uzņēmumu, galvenokārt MVU, produktivitāte atpaliek no ārvalstu starptautiskajiem uzņēmumiem un līdzīgiem ES uzņēmumiem. Iekšzemes inovācijas spēju stiprināšanai ir izšķiroša nozīme līdzsvarotākas un noturīgākas ekonomikas veidošanā, kas ir īpaši svarīgi mainīgajā globālajā vidē. Publiskie pētniecības un izstrādes izdevumi Īrijā ir vieni no zemākajiem Eiropas Savienībā – tikai 0,2 % no IKP (0,4 % no NKI* ¹³), un privātā pētniecība un izstrāde ir ļoti koncentrēta ārvalstu īpašumā esošos uzņēmumos, savukārt vietējie MVU pietiekamas investīcijas neveic. Nodokļu kredīti joprojām ir galvenais publiskā atbalsta instruments privātai pētniecībai un izstrādei Īrijā. Lai gan tie ir svarīgs instruments, tiešāks finansējums pētniecībai un inovācijai labāk atbilstu Īrijas MVU vajadzībām. Pārskatītajā valsts attīstības plānā un nesen publicētajā Konkurētspējas un produktivitātes rīcības plānā paredzēts palielināt finansējumu un atbalstu privātai un publiskai pētniecībai, izstrādei un inovācijai. Tomēr, lai stiprinātu Īrijas iekšzemes inovācijas spējas, izšķiroša nozīme ir pilnīgai un savlaicīgai īstenošanai, kā arī pastāvīgam investīciju pieaugumam.
- (23) Lai gan riska kapitāla investīcijas kopumā atbilst ES vidējam rādītājam, Īrijas riska kapitāla fondi parasti ir mazāki nekā to Eiropas analogi, kā rezultātā darījumi ir mazāka mēroga un Īrijas uzņēmumiem, kuri vēlas paplašināt darbību, ievērojami trūkst pašu kapitāla finansējuma. Šī paplašināšanās finansējuma trūkuma novēršana ir izšķiroša, lai nepieļautu strauji augošu uzņēmumu pārceļšanos un veicinātu iekšzemes faktoru virzītu izaugsmi. Lai gan valsts finansētām iniciatīvām ir bijuši zināmi panākumi investīciju mobilizēšanā jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem, institucionālo investoru pašu kapitāla finansējums ir ierobežots. Institucionālo investoru, jo īpaši pensiju fondu, līdzdalības veicināšana riska kapitālā un privātajā kapitālā var mobilizēt kapitālu un palīdzēt palielināt investīcijas inovatīvos uzņēmumos un atbalstīt uzņēmumu darbības paplašināšanos.

¹³ Modificētajā nacionālajā kopienākumā (NKI*) nav ietverta globalizācijas ietekme, un tas precīzāk nekā IKP atspoguļo Īrijas iedzīvotāju ienākumu standartus.

- (24) Īrijā ir viens no zemākajiem tiešās privātpersonu līdzdalības līmeņiem kapitāla tirgos Eiropas Savienībā. Tas lielā mērā ir saistīts ar to, ka priekšroka tiek dota tradicionālajiem krājinstrumentiem, piemēram, banku noguldījumiem, apdrošināšanas produktiem un pensiju aktīviem. Turklāt investīcijas ir kavējuši demotivējoši nodokļu nosacījumi un īpaša uzkrājumu un investīciju konta trūkums. Pēdējā laikā ir pastiprināti politikas centieni veicināt lielāku māsaimniecību līdzdalību kapitāla tirgos. Veicinot lielākas tiešās privātās investīcijas, māsaimniecības var paplašināt savas investīciju iespējas, un to uzkrājumus var novirzīt produktīvām investīcijām, galu galā atbalstot izaugsmi un inovāciju.
- (25) Atkarība no fosilās degvielas joprojām ir ievērojama. Īrija ir apņēmusies sasniegt vērēnēgus emisiju samazināšanas mērķus, kā arī ir noteikusi oglekļa budžetus un nozaru emisiju griestus, tādējādi iezīmējot skaidras emisiju samazināšanas trajektorijas katrai nozarei. Tas jo īpaši ir jāpanāk, ievērojami palielinot atjaunēgās enerēgējas apguvi. Lai gan atjaunēgās enerēgējas īpatsvars enerēgējas bruto galapatēriņā ir palielinājies, pašreizējā virzēiba liecina, ka Īrija nēsasniegs valsts mērēķi līdz 2030. gadam samazināt emisijas par 51 % salēdzinājumā ar 2018. gada lēmeni. Fosilajai degvielai joprojām ir lielākais īpatsvars energoresursu struktūrā, savukārt dabasgāze 2024. gadā nodrošināja aptuveni trešdaļu no kopējās energoapgādes, un lielākā daļa šīs gāzes tiek importēta. Tāpēc Īrijā ir jāturpina izmantot atjaunēgo energoresursu potenciālu. Racionalizēta plānošanas un atļauju piešķēiršanas satvara, piemēram, *RED III* noteikto elementu, ēstenošana palēdzētu atvieglot turpmāku apguvi. Oglekļa nodoklis veicina dekarbonizāciju visā ekonomikā un dod skaidru cenu signālu piesārņotājiem, taču nemērēķtiecēgu un pastāvēgu fosilās degvielas subsēdēdiju pastāvēšana apdraud šos cenu signālus. Tāpēc ir vajadzēgi papildu politikas pasākumi, lai vēl vairāk veicinātu mazāku atkarēību no fosilās degvielas.

- (26) Lielas neapmierinātas investīciju vajadzības elektrotīklā ir šķērslis klimata mērķrādītāju sasniegšanai. Lielāks iekšzemes pieprasījums pēc elektroenerģijas apvienojumā ar arvien lielāka atjaunīgās elektroenerģijas mainīgās ražošanas īpatsvara integrāciju vēl vairāk saasina nepieciešamību uzlabot energoinfrastruktūru, jo īpaši attiecībā uz pārvadi, sadali un uzkrāšanu. Pieaugošie jaudas atslēgšanas rādītāji un tīkla ierobežojumi, kas rodas nepietiekamas jaudas dēļ, kavē atjaunīgās elektroenerģijas plūsmu, tādējādi palielinot emisijas un kāpinot elektroenerģijas cenas. Lai enerģiju efektīvi pārvadītu no ražošanas vietām uz patēriņa centriem, ir nepieciešama modernizēta un paplašināta elektrotīkla infrastruktūra, kā arī pastiprināti centieni uzlabot elektroenerģijas sistēmas elastību, kuras pamatā nav fosilā degviela. Lai gan tīkla paplašināšanai un modernizācijai ir piešķirts ievērojams finansējums, investīcijas vēl ir jāīsteno. Viedo skaitītāju uzstādīšana ir sasniegusi nozīmīgu pagriezienu punktu, proti, aptuveni 80 % mājsaimniecību tagad ir piekļuve reāllaika patēriņa datiem, taču ir jāuzlabo šo datu pieejamība un vēl vairāk jābudina patērētāji aktīvi piedalīties elastības tirgū, tostarp, izmantojot pieprasījuma reakcijas pasākumus.

- (27) 2024. gadā emisijas ēku sektorā pieauga par 4,9 %; to daļēji izraisīja energoietilpīgais ēku fonds un atkarība no fosilajā degvielā balstītas telpu un ūdens apsildes, kas skaidri norāda uz nepieciešamību nodrošināt enerģijas pieprasījuma dekarbonizāciju. Lai gan modernizācijas temps gadu no gada ir palielinājies, tas joprojām nav pietiekams, lai sasniegtu modernizācijas stratēģijā noteiktos mērķrādītājus. Papildu atbalstu privāto mājokļu atjaunošanai varētu padarīt vēl mērķtiecīgāku, īpašu uzmanību pievēršot īrniekiem, sociālajiem mājokļiem un daudzdzīvokļu ēkām vai vēršot to uz ēkām ar viszemākajiem energoefektivitātes rādītājiem. Turpmāki centieni izmantot centralizētās siltumapgādes potenciālu ļautu arī nodrošināt izmaksu ziņā efektīvu siltumapgādes dekarbonizāciju. Publisko ēku enerģijas patēriņš veido ievērojamu daļu no nedzīvojamo ēku enerģijas patēriņa, taču ir pieliktas pūles, lai uzlabotu to energoefektivitāti, jo īpaši, izmantojot vairākus publiskā sektora projektus *Pathfinder*. Sākotnējie konstatējumi liecina par ievērojamu progresu un uzlabojumiem, kas saistīti ar energoefektivitāti un kopējo emisiju samazinājumu. Tādējādi publiskā sektora ēku atjaunošanas projektos pastāvīga *Pathfinder* gūtās pieredzes izmantošana ir svarīga, lai sasniegtu 2030. gada mērķus.

- (28) Lielo enerģijas lietotāju radītais pieprasījums joprojām veido ievērojamu daļu no kopējā enerģijas pieprasījuma. No 2023. līdz 2024. gadam datu centru uzskaitītais elektroenerģijas patēriņš pieauga, sasniedzot piekto daļu no Īrijas kopējās elektroapgādes. Tiek lēsts, ka tas varētu palielināties, nozarei turpinot paplašināties. Īrijas Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija 2025. gada decembrī izdeva galīgo politikas dokumentu par jaunu datu centru pieslēgšanu elektrotīklam. Šim nolūkam datu centriem ir jānodrošina to maksimālajai importa jaudai līdzvērtīgas un dispečējamās ražošanas vai uzkrāšanas jaudas — vai nu pašā objektā, vai vietējā līmenī. Turklāt sešu gadu īstenošanas periodā 80 % no to gada pieprasījuma ir jānodrošina ar jauniem, papildu atjaunīgās enerģijas projektiem Īrijā. Lai gan tas ir svarīgs solis, pastāv risks, ka būs ilgstoša piesaistes fosilajai degvielai, un tas būtu jānovērš. Atlikušo gada pieprasījuma daļu varētu segt no fosilajiem energoresursiem ražota enerģija, kas savukārt kavētu enerģētikas sistēmas dekarbonizāciju. Turklāt sešu gadu īstenošanas periods īstermiņā varētu veicināt ievērojamu fosilās enerģijas ražošanas pieaugumu, kas ir pretrunā 2030. gada emisiju samazināšanas mērķrādītājam. Turpinot nodrošināt, lai lielu enerģijas lietotāju telpiskā plānošana būtu saistīta ar atjaunīgo energoresursu pieejamību un tīkla ierobežojumiem, jo īpaši, īstenojot *LEAP* stratēģijā noteiktās darbības, būtu iespējams izvairīties no dažām ar papildu pieslēgumiem saistītām problēmām.

- (29) Īrijā, lai mobilitāti padarītu ilgtspējīgāku, ir vajadzīgas turpmākas investīcijas integrētākā sabiedriskā transporta tīklā, jo tas varētu mazināt sastrēgumus pilsētās, uzlabot darbaspēka mobilitāti un atbalstīt ilgtspējīgu izaugsmi. Savienojamības uzlabošana starp lauku un pilsētu teritorijām samazinātu atkarību no automobiļiem, uzlabotu piekļuvi pakalpojumiem lauku teritorijās un padarītu ekonomikas attīstību iekļaujošāku, vienlaikus nodrošinot, ka visi reģioni gūst labumu no pārejas uz mazoglekļa ekonomiku. Turpmāka bezemisiju dzelzceļa attīstība ir ārkārtīgi svarīga piekļūstamības un dekarbonizācijas nodrošināšanai. Ņemot vērā autotransporta dekarbonizācijas problēmjautājumu, Īrija tiek mudināta paātrināt elektrouzvlādes infrastruktūras izvēršanu, kas paredzēta gan vieglajiem automobiļiem, gan kravas automobiļiem. Tas arī palīdzētu veicināt elektrotransportlīdzekļu izplatību. Elektrouzvlādes infrastruktūras blīvums joprojām ir ierobežots, tostarp lauku teritorijās. Turklāt TEN-T autoceļu tīklā joprojām pastāv būtiskas nepilnības uzvlādes infrastruktūrā salīdzinājumā ar 2030. gada mērķrādītājiem, kas noteikti Alternatīvo degvielu infrastruktūras regulā.
- (30) Īrija saskaras ar problēmām saistībā ar pāreju uz ilgtspējīgāku lauksaimniecības nozari. Nozares siltumnīcefekta gāzu emisijas varētu turpināt samazināties, lai nodrošinātu atbilstību valsts un ES mērķiem. Lai gan Klimata rīcības plānā ir noteikts mērķrādītājs līdz 2030. gadam samazināt emisijas par 25 %, provizorisks dati liecina, ka emisijas kopš 2018. gada ir samazinājušās tikai nedaudz, tādējādi paverot iespējas papildu politikas pasākumiem. Turklāt varētu turpināt risināt lauksaimniecības radīto barības vielu noteces problēmu, kas ietekmē ūdensobjektu kvalitāti. Kā liecina Īrijas Vides aizsardzības aģentūras dati, pēdējā novērtēšanas ciklā (2019.–2024. gadam) aptuveni puse virszemes ūdeņu bija neapmierinošā ekoloģiskajā stāvoklī. Lai gan ir veikti būtiski pasākumi šo problēmu risināšanai, izstrādājot jaunu politiku un praksi, būtu iespējams vienlaikus samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas un barības vielu zudumus.

- (31) Valsts attīstības plāna atjauninājumā ir paredzētas ievērojamas investīcijas ūdens infrastruktūrā. Lai novērstu pastāvīgos strukturālos trūkumus, ir ļoti svarīgi nodrošināt savlaicīgu īstenošanu un efektīvu izpildi. Notekūdeņu attīrīšanas joma turpina saskarties ar uzticamības un ekoloģisko raksturlielumu problēmu, jo novecojoša infrastruktūra un ierobežota attīrīšanas jauda kavē progresu standartu sasniegšanā. Neraugoties uz uzlabojumiem, noplūžu rādītājs joprojām ir viens no augstākajiem Eiropas Savienībā, un tas liecina, ka ir vajadzīgi vērienīgāki centieni. Šo nozari vēl vairāk apdraud demogrāfiskā izaugsme, starpnozaru attīstības vajadzības un ar klimatu saistītās grūtības. Paredzams, ka pašlaik īstenotie infrastruktūras projekti sekmēs progresu, taču to praktiskajai īstenošanai joprojām ir izšķiroša nozīme, lai pieejamo finansējumu pārvērstu taustāmos uzlabojumos. Turklāt ekonomisko pasākumu īstenošana saistībā ar pārmērīga ūdens patēriņa ierobežošanu vēl nav pavirzījies uz priekšu, neraugoties uz skaidru tiesisko regulējumu. Nodrošinot pārmērīga ūdens patēriņa ierobežošanas pasākumu īstenošanu, tiktu veicināta efektīvāka ūdens izmantošana, kā arī atbalstīti stabili un noturīgi ūdenssaimniecības pakalpojumi.

- (32) Lai gan Īrija ir izveidojusi aprites ekonomikas politikas satvaru, progress aprītīguma sasniegšanā ir bijis ierobežots un lielā mērā aprobežojas ar atkritumu apsaimniekošanas hierarhijas zemākajiem līmeņiem, kas liecina par nepieciešamību pēc vērienīgākiem un sistēmas mēroga pasākumiem. Gan aprītīgas materiālu izmantošanas rādītājs, gan sadzīves atkritumu reciklēšanas rādītājs ir zemāks par ES vidējiem rādītājiem. Arī izlietotā iepakojuma reciklēšanas tempi ir nepietiekami, lai sasniegtu 2025. gada ES mērķus. Atkritumu radīšana kopumā pieaug, tomēr to apstrāde joprojām ir vērsta uz apglabāšanas un enerģijas reģenerācijas procesiem, piemēram, sadedzināšanu un apglabāšanu poligonos, un ievērojama daļa apstrādes notiek ārvalstīs. Līdzīgas tendences ir vērojamas attiecībā uz būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumiem, kas ir Īrijas lielākā atkritumu plūsma, kura pēdējo desmit gadu laikā ir divkārtšojusies. Sektorālais piešķirums Valsts attīstības plānā paredz līdz 600 miljoniem EUR ar aprītīgumu saistītām programmām, un ir noteikts valsts mērķis, lai palielinātu aprītīgas materiālu izmantošanas rādītāju, taču stabils progress būs atkarīgs no vērienīgākiem politikas mērķiem, lielākām investīcijām, jo īpaši iekšzemes reciklēšanas jaudā, un starpnozaru īstenošanas, tostarp, īpašu uzmanību veltot būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumiem. Izstrādājot jaunus ekonomiskos instrumentus un stiprinot esošos, taču ierobežotos pasākumus, būtu iespējams turpināt pārvirzīt stimulus atkritumu hierarhijā.
- (33) Ņemot vērā izšķirošo cilvēkkapitāla nozīmi Savienības konkurētspējas un stratēģiskās autonomijas uzlabošanā, Padome 2026. gadā ieteica dalībvalstīm rīkoties, lai steidzami risinātu ar cilvēkkapitālu saistītās strukturālās problēmas prasmju, izglītības un mācību jomā, kuras kavē konkurētspēju. Īrijai adresētie 2026. gada ieteikumi var palīdzēt īstenot Padomes ieteikumu par cilvēkkapitālu Savienībā.

- (34) Ir nepieciešams lielāks sociālo mājokļu piedāvājums, lai mazinātu bezpajumtniecību un aizsargātu iedzīvotāju grupas ar zemākiem ienākumiem, kuras augsto cenu dēļ ir izspiestas no privātā īres tirgus. Cenas ziņā pieejamu mājokļu un sociālo mājokļu būvniecības apjomi pieaug, taču joprojām ievērojami atpaliek no pašreizējiem mērķrādītājiem un pieprasījuma, par ko liecina aptuveni 61 500 mājāsaimniecību gaidīšanas sarakstos, vēl 66 047 mājāsaimniecības Mājokļu atbalsta maksājumu un īres maksājumu shēmās un 706 mājāsaimniecības citās īres piemaksu shēmās. Ievērojamas investīcijas tika veiktas sociālajos mājokļos. Tomēr būvniecības nozarē joprojām pastāv piedāvājuma ierobežojumi, un sociālo mājokļu piedāvājuma pieaugumu vēl vairāk kavē problēmas saistībā ar vietējo iestāžu spējām, resursiem un finanšu plānošanu, kā arī ar Atzīto [sociālā] mājokļa nodrošinātāju organizāciju (*Approved housing bodies*) finansējuma ilgtspēju un stabilitāti. Bezpajumtniecība pēdējo piecu gadu laikā ir divkāršojusies, sasniedzot rekordlielu skaitu – 17 500 cilvēku ārkārtas izmitināšanas vietās, tostarp vairāk nekā 5500 bērnu. Pašreizējās bezpajumtniecības novēršanas programmas ir devušas tikai pieticīgus rezultātus, un ar to palīdzību nav izdevies apturēt bezpajumtniecības pieaugumu.
- (35) Straujais mājokļu cenu pieaugums pēdējo desmit gadu laikā ir padarījis mājokļus arvien nepieejamākus gan pircējiem, gan īrniekiem. Cenas ziņā pieejamu mājokļu trūkums ietekmē Īrijas konkurētspēju, jo ierobežo uzņēmumu, jo īpaši MVU, spēju piesaistīt kvalificētus darbiniekus, radot spiedienu uz algām. Jaunu mājokļu būvniecība tiek kāpināta, taču joprojām nav pietiekama, lai apmierinātu esošās mājokļu vajadzības. Tas liecina, ka ir jāturpina rīkoties, lai novērstu kapacitātes ierobežojumus dzīvojamo ēku būvniecības nozarē. Tas nozīmē nepietiekamu piekļuvi infrastruktūrai, piemēram, transportam un komunālajiem pakalpojumiem, nepietiekamu zemes pieejamību, plānošanas nenoteiktību, nepietiekamas finansēšanas iespējas, būvstrādnieku trūkumu un zemu produktivitāti būvniecības nozarē.

- (36) Vietējās iestādes ir galvenie dalībnieki valsts plānošanas satvara īstenošanā, un tām ir kompetence vairākās nozarēs, tostarp mājokļu un plānošanas jomā. Resursu trūkums, nepietiekamas administratīvās spējas un finansējuma grūtības aizkavē investīcijas infrastruktūrā un politikas īstenošanu, turklāt radušās nepilnības pakalpojumu sniegšanā var ietekmēt arī mājokļu projektus. Tas izceļ nepieciešamību pilnveidot vietējo iestāžu administratīvās spējas, tostarp, nodrošinot iespējas ilgtermiņa finanšu plānošanai, lai tādējādi veicinātu mājokļu projektu īstenošanu vietējā līmenī.
- (37) Īrijas darba tirgus joprojām ir stabils un uzrāda zemu bezdarba līmeni, taču vēl aizvien ir grūti panākt iekļaujošu izaugsmi, kas sniedz labumu visām grupām. Īrijā personas ar invaliditāti joprojām saskaras savas nodarbinātības trūkumu, kas ir būtiski lielāks nekā vidēji ES, un ir pakļautas ievērojami augstākam nabadzības riskam. Aprūpes pienākumi un nepietiekama piekļuve sociālajiem pakalpojumiem joprojām ir galvenie šķēršļi vientuļo vecāku piekļuvei darba tirgum, kuri arī saskaras ar nesamērīgi augstu nabadzības risku. Tajā pašā laikā būtiskākajās nozarēs saglabājas prasmju iztrūkums un to neatbilstība vajadzībām, kas norāda uz nepieciešamību pēc plašākas ekonomiski neaktīvo iedzīvotāju iesaistes un to prasmju pilnveidošanas. Investīcijām prasmēs būtu jāveicina lielāka sociālā iekļaušana nelabvēlīgā situācijā esošām grupām, tostarp personām ar invaliditāti, vientuļajiem vecākiem, romiem un ceļotājiem, un jāpalīdz tām izkļūt no nabadzības.
- (38) Ņemot vērā ciešās savstarpējās saiknes starp eurozonas dalībvalstu tautsaimniecībām un to kolektīvo devumu ekonomiskās un monetārās savienības darbībā, Padome eurozonas dalībvalstīm 2026. gadā ieteica rīkoties, tai skaitā izmantojot ANP, lai īstenotu 2026. gada ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku. Attiecībā uz Īriju 1. ieteikums palīdz īstenot pirmo, otro un trešo ieteikumu par eurozonu, 2. ieteikums palīdz īstenot ceturto ieteikumu par eurozonu, 3. ieteikums palīdz īstenot septīto un vienpadsmito ieteikumu par eurozonu, 4. ieteikums palīdz īstenot septīto ieteikumu par eurozonu un 6. ieteikums palīdz īstenot piekto ieteikumu par eurozonu,

AR ŠO IESAKA Īrijai 2026. un 2027. gadā rīkoties šādi.

1. Ievērot maksimālos neto izdevumu pieauguma tempus, ko Padome ieteica 2026. gada 10. martā. Palielināt kopējos aizsardzības un drošības izdevumus un gatavību atbilstīgi Eiropadomes 2026. gada 19. marta secinājumu 53. punktam, vienlaikus nodrošinot parāda ilgtspēju un izdevumu efektivitāti, kā arī pakāpeniski pielāgojot budžetu, lai uzturētu strukturāli lielākus aizsardzības izdevumus. Nodrošināt, lai pasākumi, ko veic enerģijas cenu kāpuma ietekmes mazināšanai būtu pagaidu pasākumi, būtu vērsti uz neaizsargātu mājsaimniecību aizsardzību vai energoietilpīgu uzņēmumu vajadzību apmierināšanu, saglabātu stimulus taupīt enerģiju un lai to fiskālās izmaksas būtu saderīgas ar saistībām saskaņā ar ES fiskālo sistēmu. Paplašināt nodokļu bāzi, lai samazinātu riskus, kas saistīti ar Īrijas nodokļu ieņēmumu augsto koncentrāciju. Turpināt centienus īstenot izmaksu lietderības pasākumus veselības aprūpes sistēmā, vienlaikus paātrinot pāreju uz vispārēju un pieejamu primāro veselības aprūpi.
2. Nodrošināt saskaņā ar Atveseļošanas un noturības mehānismu īstenoto reformu un investīciju nepārtrauktību. Saglabāt īstenošanas tempu kohēzijas politikas programmās, attiecīgā gadījumā balstoties uz pārdali stratēģiskajām prioritātēm un elastības iespējām, par kurām panākta vienošanās saistībā ar kohēzijas politikas satvara vidusposma pārskatīšanu.
3. Nodrošināt efektīvu un noturīgu publisko pētniecības un izstrādes investīciju un uzņēmumu pētniecības un izstrādes investīciju atbalsta pieaugumu un koncentrēties uz pareizu un savlaicīgu pasākumu īstenošanu, tostarp uz tiešā finansējuma instrumentu īstenošanu, lai uzlabotu vietējo uzņēmumu produktivitāti. Paplašināt finansējuma avotus augošiem uzņēmumiem, atvieglojot institucionālo investoru līdzdalību riska kapitālā un privātajā kapitālā. Atvieglot mājsaimniecībām iespējas veikt lielākas tiešās privātās investīcijas kapitāla tirgos.

4. Samazināt vispārējo atkarību no fosilās degvielas. Paātrināt atjaunīgo energoresursu apguvi, arī izmantojot racionalizētu atļauju piešķiršanas satvaru. Novērst atlikušos regulatīvos šķēršļus nefosilajai elastībai. Paātrināt tīkla infrastruktūras modernizāciju un paplašināšanu. Stiprināt pieprasījuma reakciju. Īstenot mērķtiecīgus pasākumus energoefektivitātes atbalstam privātajās ēkās un turpināt iesāktos centienus publisko ēku jomā. Turpināt investēt centralizētās siltumapgādes risinājumos, kas nepieciešami, lai izmantotu siltumapgādes dekarbonizācijas potenciālu. Nodrošināt, lai lielu enerģijas lietotāju pieslēgums elektrotīklam būtu saistīts ar papildu atjaunīgo energoresursu jaudu un sistēmas elastību. Stiprināt investīcijas ilgtspējīgā transportā, ņemot vērā reģionālās atšķirības, un paātrināt publiski pieejamu bezemisiju transportlīdzekļu uzlādes punktu ieviešanu.
5. Stimulēt ilgtspējīgas lauksaimniecības politikas un prakses īstenošanu, kas vērsta uz barības vielu noplūdes un emisiju samazināšanu. Nodrošināt investīcijas ūdens infrastruktūrā, lai uzlabotu notekūdeņu attīrīšanu un samazinātu noplūdes, un īstenot pasākumus pārmērīga ūdens patēriņa novēršanai. Palielināt investīcijas aprites ekonomikā, lai uzlabotu iekšzemes reciklēšanas jaudu, un turpināt pilnveidot ekonomikas instrumentus, lai novērstu atkritumu radīšanu un palielinātu atkalizmantotu, pārražotu un reciklētu saturu.

6. Vēl vairāk palielināt cenas ziņā pieejamu mājokļu un sociālo mājokļu piedāvājumu, vienlaikus novēršot un samazinot neaizsargātu grupu atstumtību mājokļu jomā. Turpināt darbu pie kapacitātes ierobežojumu novēršanas dzīvojamo ēku būvniecības nozarē, uzlabojot pieeju infrastruktūrai, zemes pārvaldību, plānošanu, finansēšanas nosacījumus, darbaspēka piedāvājumu un būvniecības metodes. Stiprināt vietējo iestāžu spējas īstenot mājokļu projektus. Stiprināt darba tirgu un nelabvēlīgā situācijā esošu grupu sociālo iekļaušanu, īstenojot to mērķtiecīgāku iesaisti un prasmju pilnveidošanu, kā arī uzlabojot sociālo pakalpojumu sniegšanu un veicinot to pieejamību.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs/priekšsēdētāja*
